

Hoofdstuk	3	Algemene kaderstellende randvoorwaarden en uitgangspunten				Controle			
Datum	1/3/2022					Uitgever DALI Support			
Versie	3					Eigenaar Marcel de Lijster			
Objecten en eisen						Hardheid	ronverwijzin	Bijlage	Thema
Stedenbouwkundig niveau									
Categorie	Onderwerp	Beleidsseisen (en evt gebruikerseisen)	Hardheid	Bronverwijz	Bijlage	Thema			
Gemeente Hillegom - Alle gebieden	Beleidsvisie Openbare Ruimte Hillegom - Omgevingsvisie	In de Omgevingsvisie Hillegom 2030 'Heerlijk Hillegom' worden de verschillende belangen vanuit landschap, het dorp, recreatie en toerisme, de agrarische sector en de gemeenschap samengesmolten tot een integrale ontwikkelingsrichting voor de periode tot 2030. De gemeente benoemt haar identiteit en zet in op het behouden en verbeteren hiervan aan de hand van toekomstige ontwikkelingen: behoud door ontwikkeling. De kaders worden zo helder mogelijk geschetst, maar de verre tijdshorizon maakt het onmogelijk en onwenselijk om nu alles exact vast te leggen. Deze visie is veel meer een route of een richting ('kompas') dan een hard einddoel op zichzelf, een uitnodiging om bij te dragen aan het behoud en de verbetering van de Hillegomse omgeving. In de Omgevingsvisie is Hillegom verdeeld in 6 deelgebieden. Per deelgebied zijn de belangrijkste karakteristieken en koers omschreven.	B		106				
	Verkeer - Beleid	Het beleid ten aanzien van de weginfrastructuur is vastgelegd in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP). Het document is op te vragen bij de gemeente.	B						
		Het fietsbeleid van de gemeente Hillegom is vastgelegd in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP). Het document is op te vragen bij de gemeente.	B						
	Verkeer - Parkeernorm	Een uitwerking van de parkeernormen per deelgebied binnen de gemeente is uitgewerkt in de 'Parkeerbeleidsnota Hillegom', waar de 'Nota Parkeernormen' deel van uit maakt.	B		123				
		De gemeente Hillegom streeft ernaar dat 2% van de parkeercapaciteit in het centrum algemene gehandicaptenparkeerplaatsen zijn (Nota Gehandicaptenparkeren Hillegom).	B						
	Openbaar groen - Beleid	Het groenbeleid van de gemeente Hillegom is verwoord in het Groenbeleidsplan 2015-2024 deel A: Visie en beleid (zie bijlage).	B		103				
		Groenbeleidsplan 2015-2024 deel B Groenstructuur: Om gericht naar een eindbeeld toe te werken volgens de gemeentelijke visie en het beleid, is het nodig om het gewenste beeld ten aanzien van groen goed te omschrijven. De gemeente Hillegom doet dat door een groenstructuur aan te wijzen en deze uit te werken in een structuurkaart (zie bijlage). Hierin zijn de belangrijkste groene structuren en kwaliteiten van Hillegom weergegeven.	B		104				
		Groenbeleidsplan 2015-2024 deel C achtergronden: Om tot een visie voor het openbaar groen voor de toekomst te komen, is veel onderzoek verricht. In dit deel (zie bijlage) worden de resultaten van literatuurstudie, veldwerk, overleg met de ambtelijke werkgroep en het onderzoek onder het burgerpanel samengevat.	B		105				
	Openbaar groen - Groenareaal	Hillegom heeft de ambitie om 50 tot 75 m2 openbaar groen per woning te hebben, evenals 0,9 boom per woning. Bij elke ontwikkeling wordt deze norm gebruikt om het gewenste areaal groen te bepalen. Als sprake is van een gebied waar voorheen heel veel groen aanwezig was, probeert de gemeente weer veel groen terug te brengen in het plan. Dit om te voorkomen dat het areaal groen alleen maar afneemt bij ontwikkelingen. Bij het opstellen van Duurzame Gebieds Ontwikkeling in 2020 wordt dit nader uitgewerkt.	R						

Stedenbouwkundig niveau						
Categorie	Onderwerp	Beleidseisen (en evt gebruikerseisen)	Hardheid	Bronverwijz	Bijlage	Thema
	Riolering - Watersystemen	Inrichting van een robuust watersysteem dat voldoet aan de Keur van het hoogheemraadschap van Rijnland en de uitwerking hiervan in de algemene- en beleidsregels van Rijnland maar waarbij ook is geanticipeerd op toekomstige ontwikkelingen zodat het watersysteem zijn functie en gewenste beeldkwaliteit zal blijven behouden	R			
		Voor water moet het watertoetsproces met de gemeente en het hoogheemraadschap van Rijnland worden doorlopen volgens het watertoetskader uit het waterplan. Het doel van dit proces is om in een zo vroeg mogelijk stadium rekening te houden met water in het plan. Besproken wordt welke waterhuishoudkundige aspecten aan de orde zijn binnen het plangebied en welke eisen en wensen vanuit het waterbeheer aan het plan worden gesteld.	R			
	Riolering - Beleid	In het verbreed gemeentelijk rioleringsplan (vGRP) van de gemeente Hillegom is gerapporteerd hoe de gemeente in de periode 2016 tot en met 2020 invulling gaan geven aan de drie wettelijke zorgplichten afvalwater, hemelwater en grondwater) en hoe de te nemen maatregelen bekostigd worden uit de verbrede rioolheffing.	B		108	
	Bodem - Grondwerk	Ontwikkelaars zijn verplicht archeologisch onderzoek uit te voeren bij ontwikkelprojecten. Houd bij grondwerk rekening met eventueel noodzakelijk archeologische onderzoek, zoals beschreven in de nota 'Naar een realistische en duurzame omgang met het archeologisch erfgoed in de gemeente Hillegom'.	R			
	Afvalinzameling - Beleid	Het beleid ten aanzien van afvalstoffen en grondstoffen van de gemeente Hillegom is vastgelegd in het Beleidsplan Van Afval naar Grondstof (zie bijlage).	B		172	
	Afvalinzameling - Afvalinzamelingssysteem	Bij nieuwbouw (laagbouw) dient rekening gehouden te worden met: drie containers van 140 liter voor restafval, GFT(E) en papier. Opslag op eigen terrein. Aanbieding op de collectieve aanbiedplaats. PMD inpandig en inzameling met zakken die wekelijks worden opgehaald.	B			
		Bij nieuwbouw (hoogbouw) dient rekening gehouden te worden met: collectieve voorziening met aanbiedregistratie voor restafval. Voor zo ver mogelijk op eigen terrein. Containers voor GFT(E) en papier op eigen terrein en zo mogelijk inpandig. Aanbieding op de collectieve aanbiedplaats. PMD inpandig en inzameling met zakken die wekelijks worden opgehaald.	B			
		Wijkcontainers worden alleen aangelegd als wijkvoorziening voor het inzamelen van glas (ondergronds), papier (ondergronds), en textiel (bovengronds).	B			
		Houd rekening met circa 500 – 650 huishoudens per milieuparkje of met de volgende normen: - Papier: 1000 - 3500 inwoners (geen aansluitingen!!) per bak; - Glas: 500 - 1000 inwoners per bak; - Textiel: 1700-4000 inwoners per bak.	B			
	Afvalinzameling - Plaatsing	De maximaal toegestane afstand van de perceelgrens van de verst afgelegen woning tot de aanbiedplaats bedraagt maximaal 125 meter. Hierbij wordt de reële loopafstand gehanteerd, dus niet de hemelsbrede afstand. In afwijking hierop wordt bij seniorenwoningen een maximale afstand aangehouden van 75 meter en bij woningen met grote percelen 200 meter.	B			
		Plaats de voorzieningen langs logische looproutes, bijvoorbeeld nabij wijkontsluitingswegen, winkelcentra of scholen. Maak het milieuparkje goed bereikbaar voor publiek en voor inzamelvoertuigen (plaatsing evenwijdig en direct langs de rijbaan, maar niet langs een busbaan).	B			

Stedenbouwkundig niveau							
Categorie	Onderwerp	Beleidsen (en evt gebruikerseisen)	Hardheid	Bronverwijz	Bijlage	Thema	
		Zorg voor voldoende afstand ten opzichte van de naast gelegen woningen. In verband met mogelijke overlast dient een ondergrondse afvalcontainer minimaal 5 m van de dichtstbijzijnde (open) gevel geplaatst te worden. Deze afstand dient ook tot aanliggende tuinen aangehouden te worden.	B				
Gemeente Lisse - Alle gebieden	Beleidsvisie Openbare Ruimte Lisse - Kwaliteitsbeleid	De Beleidsvisie Openbare ruimte Lisse (BOL) is als overkoepelend document het belangrijkste beleidsstuk voor de inrichting van de openbare ruimte en deze wordt daarom in dit hoofdstuk ook beschreven. In de BOL zijn de ambities vastgelegd op basis waarvan in het HIOR de kwaliteitseisen zijn beschreven. De BOL vormt het kader voor de inrichting en het beheer van de openbare ruimte in Lisse. De BOL geeft aan welke kwaliteitsbeelden waar nagestreefd worden, een zonering van de gewenste kwaliteiten. De gemeente maakt onderscheid in onderhoudsniveaus, niet alle te beheren vlakken worden met dezelfde intensiteit onderhouden. Veel gebruikte voorzieningen (in winkelgebieden) hebben een hoger onderhoudsniveau. De kwaliteit in de woonwijken en het buitengebied is lager. Bij beschrijvingen in termen van 'beeldkwaliteit' is het belangrijk dat iedereen hetzelfde beeld voor ogen heeft. Begrippen moeten eenduidig en helder zijn voor alle betrokken partijen. De volgende instrumenten bieden inzicht in de kwaliteitsbeelden. - LIOR voor Inrichting en materiaalgebruik. In de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte van de werkorganisatie HLT Samen wordt nader ingegaan op technische en ruimtelijke ontwerprichtlijnen voor onder andere de thema's groen, verharding en meubilair. - Meetlat ruimtelijke kwaliteit. In de 'Kwaliteitscatalogus openbare ruimte' is de ruimtelijke kwaliteit voor verschillende beheerdisciplines vastgelegd in een meetlat. De 'beeldkwaliteit' staat in de meetlat in drie verschillende onderhoudsniveaus beschreven met foto's. De gemeente bepaalt aan de hand van de meetlat welke kwaliteit gewenst is en of de gewenste kwaliteit is gerealiseerd. De meetlat is gebaseerd op landelijke systematiek. Binnen de landelijke systematiek worden 5 kwaliteitsniveaus gehanteerd. Deze meetlat hanteert hiervan de 3 middelste niveaus, die in de praktijk het meest voorkomen. - Beheerparagraaf. De beheerparagraaf heeft tot doel de beheerconsequenties van nieuwbouw of herinrichting in beeld te brengen. De Beheerparagraaf omvat een procedure met afspraken voor de tijdige betrokkenheid van beheerders bij de (her)inrichting van de openbare ruimte, zodat in het planvormingsproces de inbreng van de beheerder geborgd is. De procedure wordt ondersteund middels checklists en kostenkengetallen. De beheerparagraaf is een belangrijk instrument in het proces van Beheerbewust Ontwerpen en Ontwerp Bewust Ontwerpen (BeBoB).	B				

Stedenbouwkundig niveau						
Categorie	Onderwerp	Beleidseisen (en evt gebruikerseisen)	Hardheid	Bronverwijz	Bijlage	Thema
	Beleidsvisie Openbare Ruimte Lisse - Gebiedsindeling	De openbare ruimte van de gemeente Lisse is, bij het opstellen van de BOL, in verschillende typen gebieden verdeeld aan de hand van een gebiedsindeling in structuurelementen. Structuurelementen zijn gebieden die verschillen in functie, inrichting en gebruik. Bij het toekennen van structuurelementen is een primair onderscheid gemaakt naar functies als wonen, werken, winkelen en verkeer in de gemeente. Op basis van de structuurelementenkaart uit de BOL is bepaald welke kwaliteitsambitie geldt voor een specifieke plek of gebied. Hierdoor is er, bijvoorbeeld voorafgaand aan een (her)inrichting, duidelijkheid over het gewenste ambitieniveau op een bepaalde plek (gekoppeld aan bepaalde ontwerprichtlijnen). De structuurelementenkaart is gebaseerd op de kenmerkende gebieden binnen de gemeente. Hieronder is een toelichting gegeven op de verschillende structuurelementen, te weten: - Winkelgebieden: Winkelvoorzieningen op gemeentelijk niveau, horeca en voorzieningen zoals gemeentehuis, bibliotheek etc.. - Woongebieden: Alle woongebieden, ongeacht jaartal van aanleg en inrichting. Ook speelplekken, kleine parken en watergangen worden tot het woongebied gerekend. - Bedrijventerreinen: Hier staat de functie werken centraal. De terreinen zijn van enige omvang en apart benoemd. Industrie, bedrijven en groothandelsbedrijven zijn hier gevestigd. - Groengebieden: Groen- en recreatiegebieden op gemeentelijk niveau. Ook recreatiegebieden buiten de kom, mits in beheer bij de gemeente, behoren tot deze categorie. - Hoofdwegen: De hoofdwegen hebben een verkeersfunctie en ontsluitingsfunctie op gemeentelijk en wijkoverstijgend niveau. Het gebruik van de hoofdwegen is intensief. - Buitengebied: Landelijk gebied buiten de kom. Overwegend agrarisch of natuurlijk karakter. - Uitbreidingslocatie woongebieden en bedrijventerreinen: Gebieden die nog in ontwikkeling zijn.	B		101	
	Beleidsvisie Openbare Ruimte Lisse - Scenario's inrichting openbare ruimte	De gemeente Lisse heeft ambities voor de inrichting en het materiaalgebruik. Bij de inrichting wordt gekeken naar het ontwerp en op welke wijze de openbare ruimte is ingericht. Bij het materiaalgebruik gaat het om welke materialen de gemeente toepast in de verschillende gebieden om een wijk een bepaalde uitstraling te geven die past bij de toekomstvisie van Lisse. De gemeente gebruikt een tweetal ambitieniveaus voor de inrichting en het materiaalgebruik, namelijk Allure en Regulier. De ambitieniveaus zijn toegekend aan de vastgestelde gebieden volgens de structuurelementenkaart. Het gaat om de volgende ambitieniveaus: - Allure (winkelgebieden). Allure kenmerkt zich door luxere, vaak duurdere materialen ten opzichte van standaardmaterialen. Daarbij is de inrichting en het profiel gelijk, maar is meer geïnvesteerd in verhardingen, meubilair of groene accenten zoals bijvoorbeeld bloembakken of sierheesters. Bij allure wordt bijvoorbeeld een luxere variant klinkers gelegd in een afwijkend patroon, kleur of formaat. Ook natuursteen zou een luxere variant kunnen zijn. De hele omgeving is als het ware meer bijzonder, meer aangekleed en afgestemd op specifieke wensen op die speciale plek. Lisse wil in de winkelgebieden, inclusief de Poelmarkt, een hoogwaardige uitstraling voor de inrichting en het materiaalgebruik. - Regulier (overige gebieden). De openbare ruimte kenmerkt zich door een functionele en ruimtelijk passende inrichting met af en toe een accent. Het gebruikte materiaal is duurzaam en heeft een hoge basiskwaliteit. De kracht van het regulier ambitieniveau schuilt in degelijke materialen die zijn afgestemd op de situatie in de gemeente Lisse. De gemeente Lisse streeft voor alle gebieden met uitzondering van de centra (winkelgebieden) naar een regulier ambitieniveau. Het reguliere ambitieniveau bevat een breed scala aan materialen dat de gemeente in de woonwijken, maar ook in de groengebieden wil toepassen. De wijken in Lisse behouden hiermee hun eigen identiek en sfeer, binnen de grenzen van het toegepaste materiaaltype.	B		101	
	Verkeer - Parkeernorm	De beleidsregel parkeernormen gemeente Lisse 2019 is van toepassing.	B	501		

Stedenbouwkundig niveau						
Categorie	Onderwerp	Beleidseisen (en evt gebruikerseisen)	Hardheid	Bronverwijz	Bijlage	Thema
	Openbaar groen - Beleid	Lisse is er trots op het groene hart van de Bollenstreek te zijn. In Lisse staan er ruim 11.000 bomen langs straten, lanen, op pleinen, plantsoenen en parken. Ook zijn er veel bomen in particulier bezit. De gemeente wil bomen behouden en waar mogelijk nieuwe bomen aanplanten. Wanneer bomen verdwijnen, moeten er op dezelfde plaats of elders weer nieuwe worden aangeplant. Zo blijft Lisse ook in de toekomst het prachtige groene hart, middenin de kleurrijke Bollenstreek. Er is nieuw beleid in ontwikkeling, zolang dat niet is vastgesteld blijft de Groenatlas 2008-2017 van kracht	B	511, 510	107	
		Bij de herinrichting en de nieuwe aanleg van de openbare ruimte moet voor de te planten bomen voldaan worden aan de boomnorm Lisse. Voor berekening van de norm wordt gebruik gemaakt van het formulier "berekening boomnorm" dat digitaal te verkrijgen is bij de gemeente Lisse.	B		107	
		Op basis van de nulsituatie 2015 is het aantal bomen in Lisse per inwoner vastgesteld op een gemiddelde van 0,44 en het percentage bomen per statuscategorie op waardevol (4%), structuur (29% en functioneel (67%). Met de boomnorm Lisse moet naast de compensatie van te kappen bomen bij woninguitbreiding voldaan worden aan de wijk gerelateerde boomnorm met onderscheid in de aangegeven vastgestelde statuscategorieën (zie bijlage). Er hoeven echter geen bomen van de 1e grootte te worden toegepast.	B		171, 107	
	Speelplekken - Beleid	Op basis van de uitkomsten van een Quick Scan Speelruimte en de financiële mogelijkheden binnen de gemeente Lisse is een uitvoeringsprogramma opgesteld (zie bijlage). Hierin is een voorstel gedaan voor op te heffen, om te vormen, te verbeteren of eventueel aan te leggen speelvoorzieningen en/of verbeteringen voor de informele speelruimte. Deze zijn per jaar in schema gezet. Hierin is opgenomen: de uit te voeren acties, een globale kostenbegroting en planning. Inrichting van speelplekken en het aantal speeltoestellen per speelplek dient afgestemd te worden op de doelgroep en leeftijdscategorie volgens het Uitvoeringsplan 2013-2022.	B		112	
	Riolering - Beleid	Het integraal afvalwaterketenplan 2017-2021 bevat het gemeentelijk beleid en strategie van Lisse ten aanzien van stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater voor de periode van 2017 tot en met 2021.	B		174, 109	
	Afvalinzameling - Beleid	Het beleid ten aanzien van de afvalinzameling in Lisse is vastgelegd in de Afvalstoffenverordening Lisse 2017 en het Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening Lisse 2017.	B			
	Afvalinzameling - Afvalinzamelingssysteem	Laagbouw en eengezinswoningen: - Papier/karton, plasticverpakkingen/metalen verpakkingen/drankenkartons en groente/fruit/tuin: o Gescheiden bovengrondse inzameling met minicontainers 180liter. o Opslagvoorziening voor de containers op eigen terrein van de woning. o Aanbiedplaats voor de centrale inzameling op goed bereikbare plaatsen voor vrachtwagen, zo mogelijk nabij achterpaden. o Ruimtegebruik ca. 0,5 m2/container. o Loopafstand aanbiedplaats maximaal 75 m tot de woning o Rekening houden met zijbelading van de vrachtauto. - Restafval in centraal gelegen ondergrondse containers met Diftar, max. 150 huishoudens/container. o Aanbiedplaats voor de centrale inzameling moet gelegen zijn op goed bereikbare plaatsen voor de ophaalwaggen. o Maximaal 2 ondergrondse containers achter elkaar (vanaf de openbare weg), direct gelegen naast de rijbaan	B			

Stedenbouwkundig niveau					
Categorie	Onderwerp	Beleidseisen (en evt gebruikerseisen)	Hardheid	Bronverwijz	Bijlage
		Hoogbouw en gestapelde bouw: - Restafval in centraal gelegen ondergrondse containers met Diftar, max. 150 huishoudens/container - o Aanbiedplaats voor de centrale inzameling moet gelegen zijn op goed bereikbare plaatsen voor de ophaalwagen. - o Maximaal 2 ondergrondse containers achter elkaar (vanaf de openbare weg), direct gelegen naast de rijbaan - Papier/karton, plasticverpakkingen/metalenverpakkingen/drankenkartons in centraal gelegen ondergrondse containers, maximaal 35 huishoudens per container - o Aanbiedplaats voor de centrale inzameling moet gelegen zijn op goed bereikbare plaatsen voor de ophaalwagen - o Maximaal 2 ondergrondse containers achter elkaar (vanaf de openbare weg), direct gelegen naast de rijbaan - Groente/fruit/tuinafval: semi-ondergrondse voorzieningen (gift-container, type nader te bepalen ter instemming van gemeente), maximaal 35 huishoudens per container - o Inzamellootatie op goed bereikbare plaatsen voor vrachtwagen - o Loopafstand maximaal 250m tot de woning	B		
		Bedrijven/voorzieningen e.d.: - rol- en/of minicontainers opslaan op eigen terrein (in pandig), de gemeente verzorgt hiervoor geen ophaalservice. - ruimte inpassen voor ledigen met goede bereikbaarheid voor vrachtwagen. - o Glas-, papier- en textielverzamelplaatsen - o Glas, papier en textiel: ondergrondse inzameling. - o Ondergrondse afvalbakken moeten bereikbaar zijn voor vrachtauto's	B		
Gemeente Teylingen - Alle gebieden	Duurzaamheid - Beleid	De volgende randvoorwaarden zijn van toepassing op duurzaamheid in projecten: - Beperk het gebruik van milieubelastende materialen. - Pas zoveel mogelijk secundaire of hergebruikte materialen toe; - Pas vernieuwbare materialen toe; - Geen uitlogende en/of milieubelastende materialen toepassen voor zover deze in contact kunnen komen met afstromend hemelwater en/of oppervlaktewater. In aanvulling op het convenant "duurzaam bouwen" wordt hieronder ook verstaan het afzien van zink, koper, lood en "zacht" PVC; - Streef naar een gesloten grond- en/of grondstoffenbalans.	B		
	Verkeer - Beleid	Het beleid ten aanzien van de weginfrastructuur is vastgelegd in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan Teylingen (GVVP). Het document is op te vragen bij de gemeente.	B		
	Verkeer - Parkeernorm	Het aantal parkeerplaatsen is vastgelegd in de exploitatieovereenkomst conform de Parkeernota gemeente Teylingen (zie bijlage). Vanwege slechte praktijkervaringen met de volgende aandachtspunten: - parkeren in de openbare ruimte heeft de voorkeur, - parkeerplaatsen indien mogelijk gelijkmatig verdelen over het plan.	B		102
	Openbaar groen - Groenareaal	Er dient, totdat in 2020 het beleid voor Duurzame Gebieds Ontwikkeling is uitgewerkt, in het plan een oppervlakte van de voor wonen bestemde gebieden ingericht te worden als openbaar groen conform het Regionaal Beleidskader Duurzame Stedenbouw. In het plan rekening houden met de volgende categorieën per 100 m2 openbaar groen: - 70 % gazon/bloemrijke berm; - 30 % heesters; - 1 boom.	R		
	Speelplekken - Beleid	Het Speelbeleid 2015-2024 gemeente Teylingen is van toepassing (zie bijlage).	B		173

Stedenbouwkundig niveau						
Categorie	Onderwerp	Beleidseisen (en evt gebruikerseisen)	Hardheid	Bronverwijz	Bijlage	Thema
	Riolering - Beleid	Het integraal afvalwaterketenplan bevat het gemeentelijk beleid en strategie ten aanzien van stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater voor de periode van 2017 tot en met 2021.	B		174	
	Afvalinzameling - Beleid	Het afvalstoffen-/grondstoffenbeleid van de gemeente Teylingen wordt in 2020 vastgesteld.	B			
	Afvalinzameling - Afvalinzamelingsstelsel	In het plan rekening houden met opstelplaatsen voor minicontainers voor laagbouw.	B			
		Voor hoogbouw ondergrondse aanbodvoorzieningen met toegangscontrolesysteem toepassen. Het betreft voor dat doel aangewezen en als zodanig herkenbare plaatsen. Inpandige voorzieningen kunnen dan achterwege blijven.	B			
		Afhankelijk van de omvang van de ontwikkeling moeten ook wijkvoorzieningen voor papier/glas/textiel aangelegd worden op aanwijzing van domein buitenruimte, team beheer buitenruimte.	B			
		Er dient bij ondergrondse aanbodvoorzieningen rekening gehouden te worden met het volgende: - Rekening houden met maximaal 30 à 35 huishoudens per container; - De containers situeren op een loopafstand van maximaal 75 meter vanaf de perceelsgrens; - Locaties moeten ten alle tijden bereikbaar zijn voor het ledigingsvoertuig; - Bij locatiebepaling opletten dat deze in lijn wordt geplaatst met overig straatmeubilair (fietsenrekken e.d.); - Plaatsing bij voorkeur in een lijn evenwijdig of gerelateerd aan de gevellijn, voor kopgevels i.p.v. langs gevels en niet voor het raam van een woning; - Plaatsing niet in structureel groen, maar bij voorkeur op of aan het trottoir langs het groen; - Te gebruiken openbare parkeerplaatsen compenseren; - Locaties in overleg met het domein Buitenruimte, team Beheer buitenruimte.	B			
Gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen - Alle gebieden	Duurzaamheid - Beleid	Aanwijzingen voor ontwikkelaars: - Door of namens de ontwikkelaar worden de benodigde bestellingen voor de aanschaf en plaatsing van de ondergrondse restafvalcontainer(s) tijdig geplaatst zodat deze huisvuilvoorzieningen tijdig toegankelijk zijn voor gebruik. - Op het moment dat de eerste woningen zijn opgeleverd dienen de voorzieningen operationeel te zijn. Hiervoor is het van belang dat de ontwikkelaar rekening houdt met de levertermijnen van de leveranciers. - Vanuit het belang dat de gemeente hecht aan het tijdig gereed zijn van de huisvuilvoorziening voor het gebruik door huishoudens, hanteert de gemeente een boete bij een te late oplevering van de huisvuilvoorziening.	B			
		De gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen hebben zich gecommitteerd aan het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen. Zie de links bij bronverwijzingen voor meer informatie.	B	552, 506		
		De gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen hebben zich gecommitteerd aan het Energieakkoord Holland Rijnland (2017).	B		175	
		De gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen hebben zich gecommitteerd aan het convenant aardgasvrije nieuwbouw en bestaande bouw (2018).	B		176	
		De gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen gaan in de loop van 2020 werken met de methode 'Duurzame Gebiedsontwikkeling'. De methode vormt het gezamenlijke vertrekpunt van de gemeenten. De toepassing van de methode met kwaliteitsniveau's wordt per gemeente en per project vastgesteld.	B			

Stedenbouwkundig niveau						
Categorie	Onderwerp	Beleidseisen (en evt gebruikerseisen)	Hardheid	Bronverwijz	Bijlage	Thema
		De waarden van de Gemeentelijke Praktijk Richtlijn Duurzaam Bouwen (GPR-waarden) waaraan moet worden voldaan voor woon-, kantoor- en onderwijsgebouwen worden opgenomen in de standaard anterieure overeenkomst.	B			
	Duurzaamheid - Levensduur	Bij het ontwerpen van de buitenruimte dient voor de verschillende elementen uitgegaan worden van de volgende economische levensduur/afschrijvingstermijn: • Verharding op zandgrond: om de 30 jaar herstraten • Verharding op veengrond: om de 10 jaar herstraten • Openbare verlichting - masten: 30 jaar • Openbare verlichting - armaturen: 20 jaar • Riolering: minmaal 50 jaar • Betonconstructies: 75 jaar • Staalconstructies: 50 jaar • Heesters: 25 jaar • Bomen: 50 jaar of meer Ten alle tijden geldt het volgende: de restzetting van de wegen, overige verhardingen, riolering en kabel en leidingstroken na overdracht van het openbare gebied mag niet meer bedragen dan 0,10 m gedurende een periode van 30 jaar. De constructies, ook in veengebieden, dienen hierop technisch ontworpen te worden.	R			
	Duurzaamheid - Methode Duurzame Gebiedsontwikkeling (DGO)	Zie het onderwerp Methode Duurzame Gebiedsontwikkeling (DGO) in dit hoofdstuk.	R		178	
	Methode Duurzame Gebiedsontwikkeling (DGO) - Status	De methode Duurzame Gebiedsontwikkeling (DGO) is opgesteld voor gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen om uniformiteit aan te brengen in de ambitieniveaus voor duurzaamheid bij de ontwikkeling van nieuwe woongebieden, maatschappelijk vastgoed en (herontwikkeling van) openbare ruimte. De methode DGO geeft praktische richtlijnen voor het toepassen van duurzaamheid in deze ontwikkelingen. De methode DGO geeft de ambities aan van gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen, het betreft (nog) geen vastgesteld beleid. Bij gebiedsontwikkeling worden de ambities op basis van onderstaande 6 hoofdthema's in een vast te stellen (anterieure) overeenkomst tussen de initiatiefnemer en de gemeente als kader vastgesteld. Bij overige civieltechnische projecten worden de ambities, voor zover van toepassing, op basis van onderstaande thema's bij de projectopdracht als kader vastgesteld. Voor de vaststelling van de ambities (basis/extra/ambitieu) wordt gebruik gemaakt van het standaard ambitieformulier methode DGO volgens bijlage projectformulier DGO. In het rapport Methode Duurzame Gebiedsontwikkeling is de nadere beschrijving van het vastgestelde ambitieniveau opgenomen (bijlage 178, hoofdstuk 5). De methode DGO is opgebouwd uit de volgende zes hoofdthema's. - Energietransitie: Het doel van dit thema is het minimaliseren van fossiel energieverbruik. - Duurzame mobiliteit: Het doel van dit thema is het minimaliseren van het gebruik van fossiele brandstof. - Water en klimaatadaptatie: Het doel van dit thema is klimaatrobuust ontwikkelen. - CE & materialen: Het doel van dit thema is zorgvuldig om te gaan met grondstoffen en de milieu-impact van materialen minimaliseren. - Natuur en milieu: Het doel van dit thema is de natuurwaarde vergroten en lokale biodiversiteit versterken. - Welzijn en gezondheid: Het doel van dit thema is het bevorderen van sociale cohesie en gezondheid van inwoners.	R		178, 185	

Stedenbouwkundig niveau						
Categorie	Onderwerp	Beleidseisen (en evt gebruikerseisen)	Hardheid	Bronverwijz	Bijlage	Thema
	Verkeer - Ontsluiting	Elk plan (inbreiding en uitbreiding) dient tenminste twee aansluitingen op de (bestaande) ontsluitende infrastructuur te krijgen, conform het ASVV. In bepaalde situaties (bijvoorbeeld kleine bouwplannen) mag de tweede ontsluiting een langzaam verkeersroute zijn die voorzien wordt van uitneembare palen. Doodlopende wegen moeten aan het einde een keervoorziening hebben die past bij de functie van de weg. Hiervoor is de uitdrukkelijke goedkeuring nodig van het Domein Ruimte, team Beleid en Advies, cluster Verkeer, in overleg met brandweer en politie.	N			
		Aanpassingen aan het netwerk/verkeersstructuren (denk aan veranderen kruising naar rotonde en vice versa, omdraaien rijrichtingen etc.) dienen afgestemd te worden met Domein Ruimte, team Beleid en Advies, cluster Verkeer.	N			
	Verkeer - Parkeernorm	Voor zover de parkeernormen van de HLT Samen gemeenten niet voorzien in de benodigde parkeergetallen moet de CROW-publicatie Toekomstbestendig parkeren (publicatie 381) worden gehanteerd. Voor het parkeeraanbod op eigen terrein dienen dan de berekeningsaantallen volgens de CROW-verrekeningstabel worden toegepast. Binnen de aangegeven norm moet per woning minimaal 0,3 parkeerplaatsen openbaar worden aangelegd.	R			
	Wegen - Toegankelijkheid	Openbare wegen moeten vrij toegankelijk zijn.	R			
	Wegen - Uitstraling	De rijbanen hebben een praktische uitstraling. De materialen van de elementenverharding zijn duurzaam en gericht op hergebruik. Standaard is er keuze uit een beperkte selectie kleuren en formaten, conform landelijke richtlijnen. Een beperkt materiaalgebruik geeft een rustig beeld en samenhang in het profiel. (Nieuwe) toepassingen van kleur- en inrichtingselementen die o.a. de verkeersveiligheid in bepaalde zones ten goede komen blijft mogelijk.	R			
	Openbaar groen - Klimaatadaptatie	De gemeenten integreren in planvormingsprocessen maatregelen in het kader van klimaatadaptatie. Aangezien nieuwe inzichten en ontwikkelingen elkaar snel opvolgen, dient reeds in de stedenbouwkundige fase met de groen, riool- en waterbeheerder afgestemd te worden welke ambities van toepassing zijn en met welke specifieke maatregelen voor klimaatadaptatie rekening gehouden moet worden.	R			
	Openbaar groen - Bomen	Bij ruimtelijke ontwikkelingen moeten bestaande bomen altijd worden ingemeten (stam en kroonomvang).	R			
		Bij herinrichtingen en ruimtelijke ontwikkelingen in situaties waar bomen voorkomen dient altijd een boom effect analyse (BEA) uitgevoerd te worden. De Bea dient inzicht te geven in de kernvraag of de betreffende boom of bomen binnen het project in de huidige verschijningsvorm en op de huidige standplaats duurzaam gehandhaafd kan/kunnen worden en welke projectaanpassingen, gerichte (beschermings)maatregelen en randvoorwaarden hiervoor noodzakelijk zijn. Alle aanwezige bomen moeten daarom worden voorzien van een kwaliteitsbeoordeling (omvang, soort, kwaliteit, levensverwachting).	R			
		Indien verplanting van bomen een optie is, dient een verplantbaarheidsonderzoek uitgevoerd te worden. Het verplantbaarheidsonderzoek moet inzicht geven in de kernvraag of de betreffende boom (in zijn huidige verschijningsvorm) duurzaam te verplanten is en welke gerichte maatregelen vooraf, tijdens en na het verplanten noodzakelijk zijn voor het realiseren van een structurele hergroei.				
		Bomen van de groene hoofdstructuur altijd in openbaar gebied situeren en in beheer bij gemeente houden.	R			
		Het planten van bomen in verharding moet zoveel mogelijk voorkomen worden.	N			
		Bij bestaande bomen moet voldoende ruimte rondom de boom worden gewaarborgd.	R			

Stedenbouwkundig niveau						
Categorie	Onderwerp	Beleidsen (en evt gebruikerseisen)	Hardheid	Bronverwijz	Bijlage	Thema
	Speelplekken - Areaal voor spelen	In de stedenbouwkundige fase dient rekening gehouden te worden met de benodigde ruimtereservering voor speelplekken. In principe hanteren de gemeenten de eis dat van het gemeentelijk grondgebied dat is of zal worden bestemd voor woondoeleinden per hectare 300 m ² (= 3%) ingericht wordt als officiële speelplek welke een minimale grootte dienen te hebben van 400 m ² . Indien zich binnen 400 meter loopafstand reeds speelvoorzieningen bevinden, mogen deze bij kleine planontwikkelingen worden meegeteld in het te behalen percentage.	B			
	Speelplekken - Proces	In de stedenbouwkundige fase dient rekening gehouden te worden met de benodigde ruimtereservering voor speelplekken. In de ontwerpfase ('inrichtingsniveau') komt de inrichting en situering van de speelplekken aan de orde, waarbij de gebruikers/bewoners een bijdrage kunnen leveren aan het ontwerp. Samenspraak en eigen kracht van de burgers is het uitgangspunt.	R			
	Speelplekken - Norm	Speelterreinen moeten aangelegd en ingericht worden aan de hand van de volgende normen: - Leeftijd: 0-12 jaar actieradius: 300 – 400 m min. Oppervlakte: 400 m ² - Leeftijd: 12+ jaar actieradius: 700 – 800 m min. Oppervlakte: 800 m ² .	N			
	Riolering - Samenwerking	De gemeenten en het hoogheemraadschap van Rijnland zorgen gezamenlijk voor de verwerking van het afvalwater. Zij doen dat door het afvalwater in te zamelen, te transporteren en te zuiveren. Dit wordt de waterketen genoemd. Ook het transport van regenwater is onderdeel van de waterketen. Gemeenten en hoogheemraadschap hebben daarin hun eigen wettelijke verantwoordelijkheid en zorgplicht, voortkomend uit de Waterwet (Wtw) en de Wet milieubeheer (Wm). De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het inzamelen van afvalwater binnen de gemeentegrenzen en het transport daarvan naar het overnamepunt. Het hoogheemraadschap van Rijnland is verantwoordelijk voor het verdere transport van het afvalwater vanaf het overnamepunt en het zuiveren van het afvalwater voordat het wordt geloosd op het oppervlaktewater. Het hoogheemraadschap Rijnland en de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen (en overige gemeenten die binnen de gebieds grenzen van het hoogheemraadschap liggen) werken samen om de waterketen te versterken. Met dit uitgangspunt werken gemeenten en het hoogheemraadschap van Rijnland samen toe naar een waterketen en waterketenbeheer: - van hoge constante kwaliteit; - met een lage kwetsbaarheid; - functionerend tegen zo laag mogelijke totaalmaatschappelijke kosten.	B			
	Riolering - Beleid	Er moet aandacht besteed worden aan de aanpak van watervraagstukken in bebouwd gebied. Er moeten doelmatige maatregelen getroffen worden in de openbare ruimte. Dit kan door bij de bestemmingsplanfase al rekening te houden met mogelijke overlast, niet alleen op locaties waar grondwateroverlast bekend is. Voor het bouwrijp maken moet worden nagedacht over het voorkomen van grondwateroverlast. Dit kan door ophoging of door het aanleggen van drainage. Door ophoging kan ook bodemdaling t.g.v. drainage geminimaliseerd worden en ophoging is een duurzame oplossing. Keuzes moeten worden gemaakt aan de hand van een rapportage en advies van een onafhankelijk deskundig bureau. Het bureau draagt zorg voor de berekeningen en het ontwerp. Kosten van onderzoek, ontwerp en rapportage zijn voor rekening van de ontwikkelaar.	B			

Stedenbouwkundig niveau						
Categorie	Onderwerp	Beleidseisen (en evt gebruikerseisen)	Hardheid	Bronverwijz	Bijlage	Thema
		De duurzaamheidsambitie van de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen is vertaald in de volgende ontwerpeisen voor hemelwater- en vuilwaterafvoer: - Hemelwater dient afgekoppeld te zijn van de riolering; - Voor waterkwantiteit dient de trits vasthouden - bergen - afvoeren gevolgd te worden. Er moet voorzichtig met infiltreren omgesprongen worden vanwege de grondwaterstand. - Voor de waterkwaliteit dient de trits schoonhouden - scheiden - schoonmaken gevolgd te worden. - Drainage afvoeren naar oppervlaktewater; - Toepassen van natuurvriendelijke oevers (NVO) conform de eisen van het Hoogheemraadschap. Onderhoud van de NVO is de eerste twee jaar voor de initiatiefnemer.	B			
	Riolering - Watersysteem	Inrichting van een robuust watersysteem dat voldoet aan de Keur van het hoogheemraadschap van Rijnland en de uitwerking hiervan in de algemene- en beleidsregels van Rijnland maar waarbij ook is geanticipeerd op toekomstige ontwikkelingen zodat het watersysteem zijn functie en gewenste beeldkwaliteit zal blijven behouden.	R			
		Voor water moet het watertoetsproces met de gemeente en het hoogheemraadschap van Rijnland worden doorlopen volgens het watertoetskader uit het waterplan. Het doel van dit proces is om in een zo vroeg mogelijk stadium rekening te houden met water in het plan. Besproken wordt welke waterhuishoudkundige aspecten aan de orde zijn binnen het plangebied en welke eisen en wensen vanuit het waterbeheer aan het plan worden gesteld.	R			
	Riolering - Beleid hemel- en vuilwater afvoer	De duurzaamheidsambitie van de gemeente Teylingen is in het kader van waterkwaliteit vertaald in de volgende ontwerpeisen voor hemelwater- en vuilwaterafvoer: - Hemelwater dient afgekoppeld te zijn van de riolering; - Van de voorkeursvolgorde, vasthouden – infiltreren/bergen – afvoeren, moet voorzichtig met infiltreren omgesprongen worden vanwege de grondwaterstand; - Drainage afvoeren naar oppervlaktewater; - Toepassen van natuurvriendelijke oevers (NVO) conform de eisen van het Hoogheemraadschap. Onderhoud van de NVO is de eerste twee jaar voor de initiatiefnemer.	B			
	Riolering - Beleid afkoppelen	Bij het afkoppelen van hemelwater van verhard oppervlak geldt de volgende voorkeursvolgorde: 1. Infiltreren (Alleen toepassen als dit vanwege de grondwaterstand mogelijk is. 2. Afvoeren naar oppervlaktewater	B			
	Riolering - Klimaatadaptatie	De gemeenten integreren in planvormingsprocessen maatregelen in het kader van klimaatadaptatie. Aangezien nieuwe inzichten en ontwikkelingen elkaar snel opvolgen, dient reeds in de stedenbouwkundige fase met de riool- en waterbeheerder afgestemd te worden welke ambities van toepassing zijn en met welke specifieke maatregelen voor klimaatadaptatie rekening gehouden moet worden.	R			
	Waterhuishouding - Watersysteem	Er dient een robuust watersysteem ingericht te worden dat voldoet aan de Keur van het hoogheemraadschap van Rijnland (die uitgewerkt is in de algemene- en beleidsregels van Rijnland) en waarbij is geanticipeerd op toekomstige ontwikkelingen zodat het watersysteem zijn functie en gewenste beeldkwaliteit zal blijven behouden.	B	523		
	Waterhuishouding - Watertoetsproces	Voor water moet het watertoetsproces met de gemeente en het hoogheemraadschap van Rijnland worden doorlopen volgens het watertoetskader uit het waterplan. Het doel van dit proces is om in een zo vroeg mogelijk stadium rekening te houden met water in het plan. Besproken wordt welke waterhuishoudkundige aspecten aan de orde zijn binnen het plangebied en welke eisen en wensen vanuit het waterbeheer aan het plan worden gesteld.	N	524		

Stedenbouwkundig niveau						
Categorie	Onderwerp	Beleidseisen (en evt gebruikerseisen)	Hardheid	Bronverwijz	Bijlage	Thema
	Waterhuishouding - Oevers	Indien natuurvriendelijke oevers gewenst zijn op plaatsen waar risico's zijn dat deze in de toekomst zullen worden verwijderd (zoals bij tuinen grenzend aan watergangen), dan dient het aanbrengen van voorzieningen als beschoeiingen en/of vlonders in het bestemmingsplan onmogelijk gemaakt te worden.	N			
	Waterhuishouding - Grondwaterbemaling	In het geval grondwaterbemalingen moeten worden uitgevoerd dient een bemalingsplan te worden opgesteld dat ter goedkeuring aan de gemeente wordt voorgelegd. In het bemalingsplan moet inzicht geven in de invloed op de grondwaterstand in het gehele risicogebied (niet alleen de directe omgeving). De volgende eisen worden aan bemalingsplannen gesteld: - Project, bemalingperiode, situering bemalingsgebied. - Wijze en plaats van lozing aangeven (bijvoorbeeld via een bezinkbak). - De wijze van controle van de grondwaterstandverlagingen en de frequentie (denk aan plaatsing en registratie van peilbuizen). - Het uitvoeren van een nulmeting van de grondwaterstanden. - Een inschatting van de hoeveelheid te lozen bemalingwater. - Inzicht in invloed op grondwaterstand in gehele risicogebied. - Voor het toepassen van bronbemalingen dient voor de start van de uitvoering een uitgewerkt bemalingsplan te worden overlegd.	R			
		Uitgangspunt is dat de periode en omvang van de bemaling zoveel mogelijk beperkt blijft. Dit betekent geen diepere grondwaterstandverlagingen dan voor de uitvoering strikt noodzakelijk is.	R			
	Kunstwerken - Beleid	Het beleid ten aanzien van kunstwerken is per gemeente vastgelegd in het 'Beleidsplan Kunstwerken' (zie bijlagen)	B		132, 133, 134	
	Kabels en leidingen - Verordeningen	Ten aanzien van kabels en leidingen zijn de volgende verordeningen van belang: - Algemene verordening ondergrondse infrastructuur - Schadevergoedingsregeling Kabels en Leidingen Kabels en Leidingen 2016 - Nadere regels procedurele en uitvoeringsregels ondergrondse infrastructuur - Legesverordening - Verordening precariobelasting Lisse 2018	R	529, 530, 528, 532, 531, 533, 534, 535, 536		
	Kabels en leidingen - Knelpunten	De kabel- en leidingbeheerders dienen in een vroeg stadium te worden betrokken bij de planvorming. De ligging van kabels en leidingen reeds in de stedenbouwkundige ontwerpfasen aangeven zodat in deze fase eventuele knelpunten met kabels en leidingen in beeld kunnen worden gebracht en kunnen worden opgelost. Hiervoor dient een oriëntatie KLIC melding te worden gedaan. De coördinatie met de nutsbedrijven moet vroegtijdig worden georganiseerd.	R			
	Kabels en leidingen - Vergunningen	Voor het leggen, hebben en houden van kabels en leidingen in openbare grond is toestemming van de gemeente in de vorm van een vergunning, instemming of ontheffing benodigd. Bij het passeren van watergangen en kaden/dijken is tevens vergunning van het hoogheemraadschap van Rijnland noodzakelijk.	R			
	Bodem - Bodemfunctieklassenkaarten	Om grond toe te mogen passen, moet de kwaliteit voldoen aan twee eisen: - de kwaliteit moet gelijk of beter zijn dan de ontvangende bodem - de kwaliteit moet gelijk of beter zijn dan de 'bodemfunctieklasse' op die plek	B	539		

Stedenbouwkundig niveau						
Categorie	Onderwerp	Beleidseisen (en evt gebruikerseisen)	Hardheid	Bronverwijz	Bijlage	Thema
		In de bodemfunctieklassenkaarten brengt elke gemeente de geaccepteerde kwaliteit van de bodem in kaart. In de bodemfunctieklassenkaart is de gemeente ingedeeld in de functies: - Wonen - Industrie - Achtergrondwaarde (bijvoorbeeld landbouw of natuur) Bij het vaststellen van de kaarten kijkt de gemeente zowel naar het huidige gebruik, het gebruik in de omgeving als naar het verwachte toekomstig gebruik. De vastgestelde bodemfunctieklassenkaart per gemeente is via de 'brondocumenten' te raadplegen. Deze kaarten vormen de basis voor de werkwijze m.b.t. grondtransport, hergebruik grond, de grondbalans.	B	539		
	Bodem - Procedure	De Omgevingsdienst West-Holland bewaakt voor de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen de regelgeving m.b.t. bodem en grondwerk. Raadpleeg de website van Omgevingsdienst West-Holland voor meer informatie. De grondstromenmakelaar van de Omgevingsdienst West Holland (ODWH) dient op de hoogte te worden gebracht indien een nuttige toepassing wordt gezocht voor overtollige grond. Indien er een tekort is aan aanvulgrond, kan contact opgenomen worden met de grondstromenmakelaar van de ODWH. Deze heeft inzicht in overtollige grond elders in de regio.	B	540		
	Bodem - Zetting	Het toepassen van zetting versnellende maatregelen is toegestaan, mits goedgekeurd door de gemeente en het Hoogheemraadschap. De keuze van de methode is aan de initiatiefnemer, evenals de meerkosten. Zettingversnellende maatregelen zijn niet toegestaan op plaatsen waar sprake is van (water)bodemverontreiniging.	R			
		Bij kwetsbare gebieden kan de gemeente eisen één of meerdere elektronische waterspanningsmeters te plaatsen.	R			
		De restzetting van de wegen, overige verhardingen, niet verharde terreindelen, riolering, openbaar groen en kabel en leidingstroken na overdracht van het openbare gebied mag in ieder geval niet meer bedragen dan 0,10 m gedurende een periode van 30 jaar. De riolering dient zodanig te worden aangelegd dat de optredende zettingen voldoen aan de gestelde eisen voor restzettingen in het kader van duurzame aanleg. Deze eisen zijn afhankelijk van de functie en plaats van de aan te leggen riolering binnen het rioleringsstelsel (inzamelriool, stamriool, DWA riool, HWA riool etc.). Deze eisen worden door de gemeente op aanvraag van geval tot geval geformuleerd en kunnen scherper zijn dan de hiervoor genoemde maximale restzetting van 0,10 m.	R			
	Bodem - Opruimwerkzaamheden	Ter plaatse van de bouwrijp te maken gebieden zal de ontwikkelaar alle opstallen, inclusief de hele strokenfundering en/of funderingspalen, installaties, tanks, ketels etc. verwijderen. De vervallen kabels en leidingen, hekwerken, struiken, bomen (inclusief stronken), verhardingen et cetera dient de initiatiefnemer te verwijderen, hiermee onder andere rekening houdend met de Natuurwet.	R			
		Alle oude funderingspalen dienen te worden getrokken. In verband met mogelijk kwelgevaar dient vooraf een geotechnisch rapport te worden gemaakt. Indien hieruit blijkt dat het gevaar op kwelvorming reëel is, dienen de palen tot 3 m minus (toekomstig) maaiveld te worden gesloopt.	R			
		Alle ter plaatse van uit te voeren werken aanwezige afval, puin en andere verontreinigingen moeten ten laste van de initiatiefnemer worden opgeruimd en afgevoerd naar een erkende verwerkingsinrichting. Afvalstromen uit de sloop- en opruimingswerkzaamheden moeten in soorten worden gescheiden en afgevoerd naar een erkende verwerkingsinrichting. Waar mogelijk moet hergebruik worden toegepast. Het verwerken en/of afvoeren van afval geschiedt volgens de geldende regelgeving.	R			

Stedenbouwkundig niveau						
Categorie	Onderwerp	Beleidseisen (en evt gebruikerseisen)	Hardheid	Bronverwijz	Bijlage	Thema
	Geluid - Beleid	De Omgevingsdienst West-Holland bewaakt voor de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen de regelgeving m.b.t. geluid. Raadpleeg de website van Omgevingsdienst West-Holland voor meer informatie.	B	540		
	Openbare verlichting - Beleid	Het beleid m.b.t. openbare verlichting is per gemeente vastgelegd in het Beleidsplan Openbare Verlichting (zie bijlagen).	B		121, 120, 122	
	Openbare verlichting - Duurzaamheid	Naast de te volgen richtlijnen voor maatschappelijk verantwoord inkopen die bij het onderwerp 'Duurzaamheid' zijn beschreven, zijn specifiek voor openbare verlichting de volgende eisen van toepassing: - Alle toegepaste materialen dienen recyclebaar te zijn; - Bij alle verlichtingsontwerpen dient minimaal 'energielabel D' in niet gedimde toestand te worden gehaald; - Alle armaturen dienen te zijn voorzien van ledverlichting; - Alle armaturen dienen bij voorkeur te zijn voorzien van de Philips Xitanium-driver met Dynadimmer-functionaliteit; - Voorzien van Constante Lumen Opbrengst (CLO) indien mogelijk.	B			
	Normen en richtlijnen - Algemeen	De ontwikkelaar wordt geacht bekend te zijn met de voor het ontwerp en uitvoering van belang zijnde wettelijke voorschriften, normen, richtlijnen, bepalingen en beschikkingen. Voor het opstellen van een ontwerp zijn in ieder geval, maar niet uitsluitend, de onderstaande normen, richtlijnen en bepalingen van toepassing. - Vigerende Standaard RAW Bepalingen inclusief aanvullingen. - A.S.V.V. 2012, Aanbevelingen voor verkeersvoorzieningen binnen de bebouwde kom. - Reglementen voor Verkeersregels en Verkeerstekens (1990). - Verkeerstechnische uitgangspunten conform Duurzaam Veilig. - Vigerende Handboek Politiekeurmerk Veilig Wonen (nieuwbouw en bestaande bouw). - Watertoetsprocedure Hoogheemraadschap van Rijnland. - Leidraad Riolerings, Rioned. - NEN 7171-1 criteria en 7171-2 procesbeschrijving, 2009 Ordening van ondergrondse netten. - NPR 13201-1, richtlijnen voor openbare verlichting, Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV). - Besluit Bodemkwaliteit. - Handleiding bluswatervoorziening en bereikbaarheid, november 2012, Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR). - Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen. - Keur Hoogheemraadschap van Rijnland - Alle relevante CROW-publicaties. - Alle relevante CUR-publicaties. - Handboek bomen, Normen instituut Bomen Tot deze LIOR behoren mede, als waren zij er letterlijk in opgenomen, de Nederlandse normen (NEN- en EN-normen) van het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN), zoals deze zijn vermeld in het 'Normenoverzicht GWW' (jaarlijkse uitgave van NEN).	N	507, 508		
Gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen - Winkelgebieden	Wegen - Uitstraling	De rijbanen hebben een bijzondere uitstraling vanwege hun ligging (veelal in het centrum, een historische kern of in een winkelgebied). Passend bij de omgeving worden er hoogwaardige en duurzame materialen gebruikt. Bijvoorbeeld straatbaksteen of natuursteen in diverse formaten, kleuren en bestratingpatronen.	B			

Algemene kaderstellende randvoorwaarden en uitgangspunten

Bijlage

Numme Omschrijving

- 101 Lisse BOL-Structuurelementenkaart
- 102 Teylingen Parkeernota 2014
- 103 Hillegom Groenbeleidsplan 2015-2024 deel A Visie en beleid
- 104 Hillegom Groenbeleidsplan 2015-2024 deel B Groenstructuur
- 105 Hillegom Groenbeleidsplan 2015-2024 deel C achtergronden
- 106 Hillegom Omgevingsvisie 2030
- 107 Lisse Bomenbeleidsplan Lisse
- 108 Hillegom Verbreed gemeentelijke rioleringsplan 2016 t/m 2020
- 109 Lisse vGRP 2015-2017
- 112 Lisse Speelbeleid 2013 - 2022
- 120 Lisse Beleidsplan openbare verlichting
- 121 Hillegom Beleidsplan openbare verlichting
- 122 Teijlingen Beleidsplan openbare verlichting
- 123 Hillegom Fietsplan gemeente Hillegom 2016-2020
- 132 Hillegom Beleidsplan civiele kunstwerken 2020-2024
- 133 Lisse Beleidsplan civiele kunstwerken 2018-2022
- 134 Teylingen Beleidsplan civiele kunstwerken 2018-2022
- 171 Boomnorm Lisse
- 172 Beleidsplan Van Afval naar Grondstof Hillegom
- 173 Speelbeleid Teylingen 2015-202
- 174 Integraal afvalwaterketenplan Lisse en Teylingen
- 175 Energieakkoord Holland Rijnland 2017-2025
- 176 Convenant aardgasvrije nieuwbouw en bestaande bouw Holland Rijnland
- 178 Methode Duurzame Gebiedsontwikkeling
- 185 Projectformulier ambities DGO

Bronverwijzingen

Numme Omschrijving

- 501 [Beleidsregel parkeernormen Lisse 2019](#)
- 506 [MVI criteria tool GWW](#)
- 507 [Politkeurmerk Veilig Wonen downloads](#)
- 508 [Watertoetsprocedure Hoogheemraadschap van Rijnland](#)
- 510 [Bomenverordening Lisse](#)
- 511 [Aanwijzingsregels voor bomen per statuscategorie, gemeente Lisse](#)
- 523 [Keur en uitvoeringsregels Hoogheemraadschap Rijnland](#)
- 524 [Handreiking watertoets Hoogheemraadschap Rijnland](#)
- 528 [Schadevergoedingsregeling Kabels en Leidingen 2016](#)

- 529 [Nadere regels Gemeente Lisse procedurele en uitvoeringsregels ondergrondse infrastructuur](#)
- 530 [Nadere regels Gemeente Teylingen 2016 procedurele en uitvoeringsregels ondergrondse infrastructuur](#)
- 531 [Verordening op de heffing en invordering van leges 2019 Lisse](#)
- 532 [Verordening op de heffing en invordering van leges 2019 Hillegom](#)
- 533 [Verordening op de heffing en invordering van leges 2019 Teylingen](#)
- 534 [Verordening precariobelasting 2019 Hillegom](#)
- 535 [Verordening precariobelasting 2019 Lisse](#)
- 536 [Verordening precariobelasting 2019 Teylingen](#)
- 539 [Bodemfunctieklassenkaarten Hillegom, Lisse, Teylingen](#)
- 540 [Informatie thema's Omgevingsdienst West-Holland](#)
- 552 [Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen](#)

Algemene kaderstellende randvoorwaarden en uitgangspunten

Thema's

Afkorting	Omschrijving
-----------	--------------